

Týždeň od 22. do 28. júla 2012

RADOŠŤ A VĎAČNOSŤ (1TES 1,1–10)

ZÁKLADNÝ VERŠ

Ďakujeme Bohu za vás všetkých vždy, keď si na vás spomíname vo svojich modlitbách; ustavične pripomíname pred Bohom a naším Otcom dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista. (1Tes 1,2.3)

ZÁKLADNÁ MYŠLIENKA

Pavol našiel v živote kresťanov z Tesaloniky veľa pozitívnych vecí, ktoré svedčili o ich úprimnosti. Naplnilo ho to radosťou a vďačnosťou voči Bohu. Stojí za to znovu si to pripomenúť.

Prvé tri úvodné lekcie nám pomohli lepšie poznať prostredie, do ktorého Pavol píše svoje listy a pohnútky, ktoré ho viedli k ich napísaniu. Teraz sa dostávame k samotnému textu týchto listov.

V úvode svojho prvého listu Pavol zdôrazňuje svoje horlivé modlitby za tých, ktorí sú – podobne ako on – súčasťou cirkvi. Teší sa, že tesalonickí kresťania sú verní tomu, čo prijali. Napriek mnohým problémom je ich život jasným dôkazom premieňajúcej moci Svätého Ducha.

Prvú kapitolu končí zmienkou o tom, ako prijali učenie evanjelia a s nadšením čakali deň, keď Ježiš opäť príde, aby ich vyslobodil od „budúceho hnevu“.

V tejto lekcii sa bližšie pozrieme na situáciu novoobrátených členov tohto zboru, na ťažkosti a výzvy, ktorým museli čeliť na začiatku svojej novej duchovnej cesty.

MODLITBA VĎAČNOSTI

Pavol, Silván a Timotej tesalonickej cirkvi v Bohu Otcovi a v Pánovi Ježišovi Kristovi: Milosť vám a pokoj. Ďakujeme Bohu za vás všetkých vždy, keď si na vás spomíname vo svojich modlitbách; ustavične pripomíname pred Bohom a naším Otcom dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista. (1Tes 1,1–3 SEkP)

Hneď prvé slová prvého listu svedčia o Pavlovej skromnosti. Napriek tomu, že je to v prvom rade jeho list (1Tes 2,18; 3,5; 5,27), snaží sa upozorniť aj na svojich spolupracovníkov Silvána a Timoteja.

Úvod tohto listu je typická ukážka toho, ako sa kedysi písali listy – až na jeden malý rozdiel. Vo svojich listoch Gréci obvykle priali adresátovi „milosť“. Pavol pridáva typický židovský pozdrav „šalom“ (pokoj). Milosť a pokoj – to sú dve výstižné slová, ktoré presne vystihujú, o čo ide v skúsenosti kresťana.

Kto bol Silván? Zdá sa, že ide o latinskú podobu aramejského mena „Sílas“. Židia, ktorí nežili na území Palestíny, bežne používali okrem svojich pôvodných mien tiež grécku a latinskú podobu svojho mena. (To pravdepodobne vysvetľuje, prečo aj autora novozákonných textov poznáme ako Saula i Pavla.) Sílas bol kresťan z Jeruzalema (podobne ako Marek), ktorý sprevádzal Pavla na jeho prvej misijnej ceste. Vďaka spolupráci týchto bratov z Jeruzalema sa Pavlovi darilo podporovať a udržiavať jednotu v cirkvi.

Vo svojej úvodnej modlitbe Pavol ďakuje za veľmi praktické prejavy zbožnosti tesalonických kresťanov. Viera nás inšpiruje k činom a aktivite. Skutočná láska sa vždy prejaví konkrétnou snahou. Nádej vyžaduje značnú trpezlivosť. Tieto slová dávajú dôraz na konanie, nie na abstraktné myšlienky. Na iných miestach Nového zákona je poradie zmienovaných troch vlastností (viera, nádej a láska) trochu iné. Zakaždým však táto trojica vrcholí láskou. Pavol tým chce dať najavo, čo je najdôležitejšie. (1Kor 13,13) Odlišné poradie v treťom verši ukazuje, že vo svojich listoch do Tesaloniky chcel Pavol poukázať na budúcnosť, na ktorú sa upiera kresťanská nádej.

Úvodom plným vďačnosti sa Pavol snaží vzbudiť v adresátoch pozitívne emócie. Tak budú oveľa otvorenejší pre ďalšie dôležité témy, o ktorých sa chce v liste zmieniť.

- **Hovorí sa, že v spoločnosti prevažujú negatívne emócie, občas sa dokonca vyskytne agresívne správanie. Apoštol Pavol je vo svojej komunikácii s inými pozitívny. Pristupuješ k iným pozitívne a bez predsudkov, keď im chceš niečo odovzdať? Vytváraš okolo seba príjemnú a srdečnú atmosféru? Pomáha to pri odovzdávaní posolstva iným ľuďom?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

VYVOLENÍ

Vieme, bratia Bohom milovaní, o vašom vyvolení... (1Tes 1,4 SEkP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Štvrtý verš je v pôvodnom gréckom texte pokračovaním dlhého súvetia, ktoré sa začalo v druhom verši slovami: „Ďakujeme Bohu za vás všetkých vždy...“ Jedným z dôvodov, ktoré vedú Pavla k vďačnosti, je to, že aj Tesaloničania patria k vyvoleným.

Niektorí kresťania dotiahli myšlienku „vyvolenia“ v dejinách do extrému. Iní úplne stratili zo zreteľa praktické prežívanie kresťanstva. Podľa nich nezáleží na našom rozhodnutí, len na Božej voľbe. Ďalší sa zas domnievali, že Božia milosť je tu len pre niekoľkých vyvolených, alebo že ten, kto bol raz vyvolený, nemôže už byť nikdy zatratený.

Nebyť Božej lásky, ktorá nás k nemu priťahuje, ani my by sme nemali vieru. Boh dáva každému človeku možnosť rozhodnúť sa, či mu chce, alebo nechce patriť. Čítame o tom na mnohých miestach Biblie. (Joz 24,15; 1Tim 2,4; Zj 3,20) Boh pre nás urobil to, že si nás „vyvolil“ v Kristovi. Všetci sme „vyvolení“ pre spasenie. To, že niektorí nebudú zachránení, bude dôsledkom ich vlastného rozhodnutia, nie Božieho. Boh chce zachrániť všetkých ľudí. Výstižne to vyjadril apoštol Pavol v 1Tim 2,4, kde hovorí, že Boh chce, „aby všetci ľudia boli spasení a spoznali pravdu“.

APLIKÁCIA

- **Premýšľaj o tom, čo pre teba znamená, že si bol Bohom „vyvolený“. Boh túži, aby si bol zachránený. Ako na teba pôsobí toto vedomie?**

DÔSLEDKY PRIJATIA EVANJELIA

Lebo naše evanjelium neprišlo k vám len v slove, ale aj v moci, v Duchu Svätom a v úplnej istote... (1Tes 1,5 SEkP)

Piaty verš sa začína slovom „lebo“. To znamená, že Pavol sa snaží predstaviť dôvody svojho presvedčenia o „vyvolení“ tesalonických kresťanov. (v. 4) Zároveň pridáva ďalšie dôvody, za čo môže ďakovať Bohu vo svojich modlitbách. (v. 2) Teší sa z viditeľných dôkazov toho, že jeho priatelia odpovedali na Božie volanie a Boh ich prijal za svoje deti.

Pavol sa raduje, že ich prijatie evanjelia sa neprejavilo len súhlasom s učením. Ich každodenný život viditeľne dokazoval Božiu prítomnosť a moc. To, čo sa odohrávalo v živote cirkvi, bolo možné vysvetliť len ako Boží zásah. Mnohé modlitby boli vypočuté a životy ľudí zmenené. Ich viera sa prejavovala v ich konaní i správani.

„Ovocie“ pôsobenia Ducha je vždy mocným svedectvom o tom, že Boh aktívne pôsobí. Nejaký čas sa azda dá predstierať, že prežívame lásku, radosť a pokoj. Ale keď sa naše vzťahy v cirkvi ocitnú v ťažkostiach, vtedy pravda vyjde na povrch. Keď v živote veriacich pôsobí Duch Svätý, stáva sa im prirodzeným to, čo je inak našej hriechnej prirodzenosti cudzie. Ich konanie a správanie sa vyznačujú láskavosťou, akú by inak u seba nečakali. Pavol videl mnoho prejavov, ktoré potvrdzovali, že jeho priatelia v Tesalonike boli premenení mocou Ducha.

Posledným dôkazom toho, že Boh si vyvolil tesalonických kresťanov, bolo ich hlboké vnútorné presvedčenie a istota, že evanjelium je pravdivé a že Boh vedie ich životy.

- **Podľa čoho sa dá poznať, že Duch Svätý pôsobí v živote jednotlivcov i cirkvi? Na základe čoho si presvedčený o tom, že si Bohom vyvolený pre večný život?**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

OSOBNÝ PRÍKLAD

Lebo naše evanjelium neprišlo k vám len v slove, ale aj v moci, v Duchu Svätom a v úplnej istote; veď viete, akými sme boli medzi vami a pre vás. A vy ste napodobňovali nás i Pána, keď ste vo veľkom súžení s radosťou z Ducha Svätého prijali slovo, čím ste sa stali vzorom pre všetkých veriacich v Macedónsku aj Achájsku. (1 Tes 1,5–7 SEKP)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Aj keď to nie je z väčšiny biblických prekladov zrejmé, šiesty verš je ešte stále pokračovaním onoho dlhého súvetia, ktoré sa začalo v druhom a skončí sa až v desiatom verši. V tomto dlhom súvetí sa Pavol snaží vymenovať všetky dôvody na vďačnosť. Verše 6 a 7 pridávajú do tohto zoznamu ďalšie dve veci. (Táto časť vety totiž gramaticky stále nadväzuje na „lebo“ z piateho verša.) Pavol ďakuje Bohu (v. 2), lebo (v. 5) vidí, že tesalonickí kresťania konajú podľa príkladu, ktorý im dal so svojimi spolupracovníkmi. Tým sa zároveň stávajú príkladom a vzorom pre ďalších. (v. 6 a 7)

Niekedy sa snažíme iných nabádať, aby sa neriadili príkladom ľudí, ale Ježiša Krista. Je to pochopiteľné. Ježiš je ten najlepší vzor. On nás – na rozdiel od ľudí – nikdy nesklame. Pre rôzne životné situácie potrebujeme rôzne vzory. Ako ľudia sa navzájom potrebujeme, aby sme si poradili a pomohli si. Kto z nás neokúsil požehnanie dobrej rady a dobrého príkladu iného človeka? Či sa nám to páči, alebo nie, aj ten, kto zastáva vedúce postavenie v cirkvi, stáva sa pre iných určitým „príkladom“. Preto je dôležité, aby tí, čo chcú iným predstaviť Krista, sami žili podľa svojho posolstva a boli príkladom toho, čo zvestujú. Pavol dáva všetkým týmto veciam správne poradie tým, že zdôrazní, že tesalonickí prijali za zdroj životného nasmerovania Božie slovo. Ono je najlepším základom a modelom. Potom upriamuje ich pozornosť na Pána, ktorý má byť ich najvyšším príkladom hodným nasledovania. (v. 6) Ježišovo konanie je pre nich lepším a bezpečnejším príkladom než Pavlovo.

Pavol si nerobil nijaké ilúzie o vlastnom charaktere. (1Tim 1,15) Napriek tomu túžil, aby ho ako učiteľa mohli iní napodobňovať a stať sa príkladom pre ďalších. V tomto prípade ide o vzor radosti v čase utrpenia. Trápenie človeka buď pozdvihne, alebo zatvrdí. Pod vplyvom Ducha Svätého objavili tesalonickí kresťania v posolstve evanjelia aj v utrpení nadprirodzenú radosť, ktorú predtým videli v Pavlovom a Sílasovom živote. (Sk 16,22–25)

APLIKÁCIA

- **Aké sú tvoje životné vzory? V čom ti pomohli? Si pre ľudí vo svojom okolí, v svojej práci, rodine a cirkvi dobrým príkladom? Ktoré veci v tvojom živote sú hodné nasledovania? Ktoré nie sú?**

DOBRA POVEŠŤ

Lebo od vás sa Pánovo slovo šírilo nielen v Macedónsku a Achájsku, ale vaša viera v Boha prenikla všade, takže my už nemusíme nič hovoriť. Veď oni sami rozprávajú o nás, ako sme prišli k vám a ako ste sa od modiel obrátili k Bohu, aby ste slúžili živému a pravému Bohu, a aby ste z nebies očakávali jeho Syna, ktorého vzkriesil z mŕtvych, Ježiša, ktorý nás vyslobodzuje od budúceho hnevu. (1Tes 1,8–10 SEkP)

Pavol pomaly končí svoje dlhé súvetie. Vysvetľuje, ako sa dozvedel, že kresťania z Tesaloniky sa stali dobrým príkladom pre veriacich v celom Macedónsku (oblasť, do ktorej patrila aj Tesalonika) a Achájsku (kam patrilo mesto Korint). Vzorom pre iných boli hlavne v misijnom úsilí. Vďaka nim sa Božie slovo dostalo do širokého okolia. Za hodné nasledovania považuje Pavol ich vieru a ochotu prijať evanjelium. Boli ochotní podstúpiť zmeny, ktoré evanjelium vyžadovalo – to znamená vzdať sa modiel a ďalších populárnych foriem vtedajšej zbožnosti.

Pavol žasne nad tým, že ich viera prenikla „všade“. (v. 8) V dobe apoštola Pavla sa vďaka kvalitným rímskym cestám a čulému obchodnému ruchu informácie šírili pomerne rýchlo. Je možné, že o viere tesalonických bratov a sestier sa Pavol dozvedel od zborov v Ríme alebo Antiochii, s ktorými bol v kontakte.

Väčšina ľudí túži po tom, aby ich iní chválili. Pochvala do istej miery zahŕňa aj určité očakávanie. Touto veľkou pochvalou povzbudzuje Pavol adresátov k tomu, aby ďalej rástli vo svojej viere.

Na obrátení tesalonických je niečo pozoruhodné. Ako pohanskí modlári museli prekonať dva silné predsudky. Predovšetkým to, že ide o akési „bláznovstvo“, čudnú zvesť o nejakom mužovi, ktorý zomrel a znovu ožil. A potom to, že je to učenie akýchsi podivných Židov. Mnohí pohania sa kresťanskému učeniu vysmievali. Tesaloničania nie. Namiesto toho sa evanjeliu podriadili, v dôsledku čoho sa ich životy úplne zmenili.

„Veriaci v Tesalonike boli skutoční misionári. Ich srdcia podnecovala horlivosť za Spasiteľa, ktorý ich vyslobodil zo strachu a zachraňuje od budúceho hnevu“. (1Tes 1,10) Kristova milosť im zázračne zmenila život a Pánovo slovo, ktoré hlásali, sprevádzala moc. Zvestované pravdy otvárali ľuďom srdcia a počet veriacich sa množil.“ (SA 155; AA 256)

- **Na záver Pavol pripomína, že Ježiš vyslobodzuje od „budúceho hnevu“. Ako tomu rozumieš? Ako to súvisí so vzkriesením? Prečo je toto zaslúbenie také dôležité pre nás? (Pozri tiež 1Kor 15,12–17; Ján 11,24.25; Dan 12,2.)**

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Príchod Sílasa a Timoteja z Macedónska do Korintu Pavla veľmi potešil. Doniesli mu ´dobrú zvesť o viere a láske´ tých, čo prijali pravdu počas prvej návštevy poslov evanjelia v Tesalonike. Pavol úprimne miloval týchto veriacich, čo v skúškach a protivenstvách zostali Bohu verní. Túžil ich ponavštevovať osobne; keďže to možné nebolo, napísal im list.

Apoštol v tomto liste tesalonickému cirkevnému zboru ďakuje Bohu za radostnú zvesť o ich vzraste vo viere... ´Ustavične vzdávame vďaka Bohu za vás všetkých, keď si na vás spomíname vo svojich modlitbách. Bez prestania myslíme pred Bohom a naším Otcom na dielo vašej viery, úsilie lásky a vytrvalosť nádeje v nášho Pána Ježiša Krista.´ (1 Tes 1,2,3)

Mnohí z veriacich v Tesalonike sa odvrátili ´od modiel... k Bohu´, aby ´slúžili Bohu živému a pravému´. Tí ´vo veľkom súžení... prijímali slovo´ a ich srdcia sa naplnili ´radosťou Ducha Svätého´. Apoštol napísal, že svojím verným nasledovaním Pána ´sa stali vzorom všetkým veriacim v Macedónsku a v Achájsku´.“ (SA 155; AA 255.256)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLANIE

- Premýšľajte o ľudských vzoroch a príkladoch. Sú pre nás požehnaním a pomocou? Kedy máme byť opatrní? Prečo?
- Veľkú časť Pavlovho listu tvorí modlitba vďačnosti za to, čo Boh vykonal pre kresťanov v Tesalonike. Aký priestor majú modlitby naplnené chválou a vďačnosťou v našom duchovnom živote – osobnom i cirkevnom?
- Čo by niekto napísal o vašom zbore? Ako by zhodnotil vašu vieru? Aký obraz by si podľa vás urobil o kresťanstve? Potešilo by vás to?
- Prečo je dôležité vedieť iných pochváliť? Nehrozí pri pochvale nebezpečenstvo pýchy? Viete dostatočne a pritom rozumne chváliť?
- Premýšľajte spolu o tom, akú úlohu zohráva v našej viere učenie o Ježišovom druhom príchode. Je pre vás deň „budúceho hnevu“ niečo desivé, alebo naopak plné nádeje? Prečo?

ZHRNUTIE

Pavol, naplnený radosťou, vzdáva Bohu vďaka za mnohé viditeľné dôkazy toho, že jeho moc mení životy veriacich v Tesalonike. Zverejnením tejto modlitby v liste chcel apoštol motivovať svojich duchovných súrodencov k trvalému rastu vo viere a snahe zvestovať evanjelium ľuďom v okolí.